

Ο Πόντος στον αγώνα για την ελευθερία

/ [Πεμπτουσία](#)· [Ορθοδοξία](#)· [Πολιτισμός](#)· [Επιστήμες](#)

Σε γραπτά κείμενα αγωνιστών του '21 πολλές φορές γίνεται μνεία εκατοντάδες για «Μαυροθαλασσίτες», «Τραπεζούντιους», «Σινωπείς», «Αργυρουπολίτες». Όλοι αυτοί οι μαχητές ήταν Πόντιοι εθελοντές που πολέμησαν γενναία για την απελευθέρωση της πατρίδας. Έδωσε, λοιπόν, και ο Πόντος τον φόρο τον αιματηρό για την ελευθερία της σημερινής

πατρίδας μας.

Φτάνουμε στο 1800. Το σάλπισμα του πρωτομάρτυρα της λευτεριάς Ρήγα μεταφέρεται και στον Πόντο. Στον Θούριο του αναφέρεται στους Πόντιους Μαυροθαλασσινούς: «Λεβέντες Μαυροθαλασσινοί, ο βάρβαρος ως πότε θε να σας τυραννεί». Την ίδια εποχή 4.000 Μπαφραίοι θανατώνονται από τους Τούρκους, ρίχνονται δεμένοι πισθάγκωνα και πνίγονται στον ποταμό Άλυ. Οι πρόγονοι του «φίλου» Ερντογάν, επιδίδονται με μαεστρία στην μόνη τέχνη που διακρίθηκαν και διακρίνονται: την σφαγή του άμαχου πληθυσμού.

Το 1814 ιδρύεται η Φιλική Εταιρεία. Αρχηγός της ορίζεται ο Αλέξανδρος Υψηλάντης. Οι Υψηλάντες ήταν μία από τις αρχοντικές και παλιές ποντιακές οικογένειες του Φαναριού της Πόλης, κατάγονταν από την Υψηλή, ένα παλιό χωριό του Όφι, στον Πόντο. Την άνοιξη του 1821 ο Αλ. Υψηλάντης κηρύσσει τον πόλεμο της ανεξαρτησίας στη Μολδοβλαχία. Από την πρώτη στιγμή της διακήρυξης περί ελευθερίας του Υψηλάντη, Έλληνες νέοι σπουδαστές σπεύδουν από διάφορα μέρη και οργανώνονται κατά τα πρότυπά του θηβαϊκού «Ιερού Λόχου», με αρχηγό τον Λασσάνη.

Πολλοί, ίσως οι περισσότεροι, ήταν Πόντιοι. Στις 7 Ιουνίου του 1821 στο Δραγατσάνι, πέφτουν οι περισσότεροι στο πεδίο της μάχης. Από τους διασωθέντες είναι γνωστά τα ονόματα 19 Ποντίων αγωνιστών του Ιερού Λόχου. Ας σημειωθεί εδώ ότι ο Τούρκος σουλτάνος κήρυξε τον Ιερό Λόχο ως ποντιακή στρατιωτική μονάδα και με την πρόφαση αυτή, έσφαξε τότε τους προκρίτους της Αργυρούπολης. Επί δύο χρόνια οι κάτοικοι της Αργυρούπολης, κι άλλων περιοχών του Πόντου, δεν είχαν δικαίωμα να παίρνουν νερό την ημέρα από τις βρύσες τους, έστω κι αν αυτές βρίσκονταν μέσα στην αυλή τους. Ερμηνεύοντας το φερμάνι οδηγούμαστε με βεβαιότητα στο συμπέρασμα ότι ο Ιερός Λόχος αποτελούνταν στην πλειοψηφία του από Πόντιους φοιτητές.

Από την άλλη μεριά οι Πόντιοι ενίσχυσαν τον μεγάλο αγώνα της ανεξαρτησίας και με χρήματα. Ένα σοβαρό παράδειγμα οικονομικής ενίσχυσης της Ελληνικής Επανάστασης είναι και η περίπτωση του λόγιου άντρα Ηλία Κανδήλη ή Κανδήλογου. Από τη μεγάλη περιουσία που απέκτησε με το εμπόριο, ένα μεγάλο μέρος, 500 λίρες Αγγλίας, το άφησε κληρονομιά στον Αλέξανδρο Υψηλάντη για τη Φιλική Εταιρεία.

Δεν έχουμε δυστυχώς πολλές μαρτυρίες για το θέμα της συμβολής του Πόντου στην Επανάσταση του '21. Η ολοκληρωτική καταστροφή του Ποντιακού Ελληνισμού συνεπέφερε και καταστροφή των μαρτυριών.

Για 100 χρόνια από την επανάσταση του '21 ανθούσε η ευλογημένη γή των Κομνηνών. Ως την μαύρη μέρα. Και μετά σιωπή, απόκρυψη, άψογη στάση. Τίποτε δεν πρέπει να λεχθεί που θα ερεθίσει τους Τούρκους, η ελληνοτουρκική φιλία δεν πρέπει να διαταραχθεί με ασήμαντες λεπτομέρειες. Η ιστορία του Ποντιακού Ελληνισμού, τα μεγαλεία και οι άθλοι της Ρωμανίας να λησμονηθούν. Ανάγκη μεγάλη να μάθει ο Ρωμηός πως η ιστορική μνήμη είναι ασυμβίβαστη με την δολοφονική Νέα Τάξη Πραγμάτων. Η μόνη αναφορά που ανέχεται «το εθνικό κέντρο» για τον Πόντο είναι τα συκοφαντικά ανέκδοτα. Θα ακουστούν μεθαύριο στα μηνύματα των επισήμων για την Επανάσταση του 21, οι γνωστές κοινοτοπίες, οι νεφελώδεις και πομπώδεις φράσεις, ο στόμφος πίσω από τον οποίο κρύβεται το τίποτα. Θα ακουστούν οι «τροπαιούχοι του άδειου λόγου»... Θα αναπεμφθούν οι ηχηρές γελοιότητες περί της Ενωμένης Ευρώπης, της ανάπτυξης, τα ίδια, μονότονα πράγματα θα ξανακουστούν...

«Τότε μεγαλουργούσαν οι καρδιές, τώρα μεγαλουργούν τα χρήματα» έλεγε ο Κανάρης. Τότε το '21 ξεσηκώθηκαν καρδιές ρωμαίικες, τώρα επικάθησαν στο σβέρκο μας Γραικύλοι, που ονομάζουν την ανανδρία τους σωφροσύνη. («Το σώφρων του ανάνδρου πρόσχημά έστι», λέει ο Θουκυδίδης). Η Οικονομία του Θεού και το αίμα του Κολοκοτρώνη, του Μπότσαρη και των άλλων ηρώων μας απελευθέρωσαν και η οικονομία των σημερινών προδοτών μας ξαναβυθίζει σε μία νέα σκλαβιά και κατοχή.

Πηγή: Τριμηνιαία έκδοση, Η Φανερωμένη, τ. 15, σ.24-27, Ιανουάριος - Μάρτιος 2014